

EKSAMENSOPPGAVE

JUS2211

Vår 2014

Dato: Tirsdag 27. mai 2014

Tid: Kl. 10:00 – 16:00

Ved den samlede bedømmelsen teller besvarelsene av teorioppgaven 1/3 og praktikumen 2/3.

DEL I: Teori

1. En rekke lover gir forvaltningen frihet til å velge hvordan kompetanse skal utnyttes. Hvilke hensyn taler for og mot å gi forvaltningen slik frihet? Illustrer med eksempler fra velferdsretten og miljøretten.
2. Redegjør kort for hovedinnholdet i de ulovfestede skrankene for forvaltningens frihet til å velge hvordan kompetanse skal utnyttes.

DEL II: Praktikum

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i medhold av energiloven delegert myndighet til å treffe vedtak om bygging og drift av vindkraftanlegg. Selskapet Rogalandsvind AS (heretter «Rogalandsvind»), er eid av en gruppe investorer fra Rogaland. Selskapet søkte om konsesjon til bygging av et vindkraftverk med inntil hundre vindturbiner på Jæren. Alle vindturbinene var planlagt oppført på, eller ved, strandområder.

Vindturbinene var planlagt oppført i strandområder med mye vind, og kan derfor bedre den regionale forsyningssikkerheten. Rogalandsvind hevdet at byggingen av kraftverket vil bidra til å realisere Regjeringens målsetning om satsing på kraftproduksjon fra fornybare energikilder. I tillegg mente Rogalandsvind at bygging, drift og vedlikehold av tiltaket kan bidra til økt sysselsetting og kjøp av varer/tjenester lokalt og regionalt. En rapport utarbeidet av sosialøkonomene i analyseselskapet SOSECON viste at tiltaket vil ha positive samfunnsøkonomiske konsekvenser. Endelig pekte Rogalandsvind på at konsesjonstildeling vil redde selskapet fra en vanskelig økonomisk situasjon, og dermed bidra til å styrke et oljeuavhengig næringsliv i Rogaland.

Lokalbefolkningen i nærområdet til det planlagte vindkraftverket var stort sett positive til den planlagte utbyggingen. Flere av bølgesurferne på Jærstrendene så imidlertid at deres aktivitet kunne bli negativt rammet. De organiserte en Facebook-gruppe, kalt «Surfers Against Windmills» (SAW). Medlemmer her skrev blant annet flere avisinnlegg hvor de pekte på vindmøllenes negative konsekvenser for bruk av strendene, som følge av støy, is som kastes fra rotorbladene og endret landskapsbilde. I tillegg hevdet de at det var registrert flere hekkende par av rødlistede fuglearter som kunne bli truet av tiltaket, og at også annet dyreliv i området kunne bli negativt påvirket. Videre pekte SAW på at tiltaket vil ha negative virkninger for naturtyper, vegetasjon og flora. SAW mente at konsesjonssøknaden måtte avslås for å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet, og fordi den samlede belastningen på økosystemet og bruken av naturen ville bli for stor.

Rogalandsvind bestred ikke kraftverkets skadevirkninger på naturen. Selskapet hevdet i flere offentlige debatter at NVE pliktet å se bort fra disse skadevirkningene. Det ble vist til SOSECONs beregninger om at tiltaket ville ha positive samfunnsøkonomiske konsekvenser. Ifølge Rogalandsvind beviste slike økonomiske beregninger at tiltaket var samfunnsmessig rasjonelt.

Oppgave 1: Drøft og ta stilling til påstanden om at NVE ved konsesjonsvurderingen skal se bort fra skadevirkningene for naturen, når beregninger viser at vindkraftverket har positive samfunnsøkonomiske konsekvenser.

På tross av innsigelsene besluttet NVE at Rogalandsvind skulle få konsesjon til å bygge vindkraftverket. Tildelingen ble begrunnet med at det var særlig viktig å redde selskapet ut av en vanskelig økonomisk situasjon, for å styrke et oljeuavhengig næringsliv i Rogaland.

Surferne, som var i mot utbyggingen, fikk betydelig mediedekning. Facebook-gruppen SAW ble raskt omdannet til en forening med noen hundre medlemmer fra inn- og utland. Foreningen skulle beskytte surferes interesser, både i Norge og andre land. I medienes dekning av saken kom det etter hvert frem at Vassdrags- og energidirektør Peder Ås hadde flyttet sammen med Kari Holm. Hun var styremedlem i Rogalandsvind. Flyttingen skjedde to måneder før vedtaket ble truffet. SAW klagde på vedtaket om å gi konsesjon til Rogalandsvind. Klagen ble fremsatt i et brev til NVE.

Oppgave 2: Drøft og avgjør om SAW har klagerett.

I klagen hevdet SAW at konsesjonen var ugyldig på grunn av inhabilitet.

NVE realitetsbehandlet SAWs klage, men endret ikke oppfatning ved oversendelse av saken til Olje- og energidepartementet.

Peder Ås oppfattet ikke sitt samboerskap med Kari Holm som noe problem. Han mente selv å kunne skille mellom jobb og privatliv, og anså seg følgelig habil til å behandle konsesjonssøknaden. Uansett hadde han informert den øvrige ledelsen i NVE om forholdet til Kari Holm, og det var hans underordnede visedirektør – ikke han selv – som hadde deltatt i behandlingen av søknaden og til slutt underskrevet konsesjonsvedtaket. I NVEs oversendelsesbrev til Olje- og energidepartementet het det at samboerskapet mellom Ås og Holm uansett ikke kunne ha hatt noe å si for utfallet av saken, og at det ikke hadde noen betydning for vedtakets gyldighet.

Oppgave 3: Drøft og avgjør om vedtaket er ugyldig på grunn av inhabilitet.

Videre mente SAW at vedtaket er ugyldig fordi det var lagt avgjørende vekt på å redde Rogalandsvind ut av en vanskelig økonomisk situasjon, som i følge surferne var et utenforliggende hensyn. NVE fastholdt at det var relevant å legge avgjørende vekt på at konsesjonen ville redde Rogalandsvind fra en vanskelig økonomisk situasjon. NVE viste til viktigheten av å bygge opp et oljeuavhengig næringsliv i Rogaland.

Olje- og energidepartementet stadfestet NVEs vedtak. SAW saksøkte deretter staten. SAW påsto at NVE hadde overskredet sin myndighet. Foreningen begrunnet dette med at konsesjonen var gitt for å redde Rogalandsvind ut av en vanskelig økonomisk situasjon, og at domstolene derfor måtte oppheve vedtaket som ugyldig. Foreningen mente at vedtaket uansett måtte være ugyldig fordi det ikke var tatt hensyn til skadevirkningene på naturen. Regjeringsadvokaten, som representerte staten, hevdet at NVE ikke hadde overskredet sin myndighet, og at domstolene uansett ikke kunne oppheve NVEs konsesjonsvedtak som ugyldig. Regjeringsadvokaten mente at det hører inn under NVEs frie skjønn å avgjøre på hvilket grunnlag det skal tildeles konsesjon til å bygge og drive vindkraftverk, herunder om det skal gis konsesjon for å redde et selskap. Naturvern hensyn var ikke relevant ved denne vurderingen. Subsidiært hevdet staten at selv om NVE ved konsesjonstildelingen ikke kunne legge avgjørende vekt på å redde selskapet, kunne feilen ikke ha påvirket vedtakets innhold. I denne saken var det mange andre gode grunner til å gi konsesjon til vindkraftverket på Jæren, slik at vedtaket uansett var gyldig.

Oppgave 4: Drøft og ta stilling til påstanden om at NVE har overskredet sin myndighet, og at domstolene som følge av dette må komme til at konsesjonsvedtaket er ugyldig.

***

Oslo, 14. mai 2014

Morten Kjelland
Faglig eksamensleder